

VÕRU VANALINNA MUINSUSKAITSEALA KAITSEKORRA KOOSTAMISE TÖÖRÜHMA KOOSOLEKU PROTOKOLL NR. 3

Koosoleku toimumisaeg: 20.12.2022, kell 10-15

Koosoleku toimumiskoht: Vana-Võromaa kultuurikoda (Võrumaa muuseum)

Töörühma liikmed

Nimi	Asutus	e-mail	kohalolu
Raul Tohv	Võru Linnavalitsus, abilinnapea	Raul.Tohv@voru.ee	-
Diana Vene	Võru Linnavalitsus, peaarhitekt	Diana.Vene@voru.ee	+
Mirja Ots	Vana-Võromaa kultuurikoda, peavarahoidja	Mirja.Ots@wi.ee	+
Epp Needo	AS Kurmik, muinsuskaitse- ja restaureerimispetsialist	Epp@kurmik.ee	+
Tiina Pettai	Muinsuskaitseameti Võrumaa nõunik, töörühma juht	Tiina.Pettai@muinsuskaitseamet.ee	+
Anu Lepp	Muinsuskaitseameti Põlvamaa nõunik	Anu.Lepp@muinsuskaitseamet.ee	+

Juurde kutsutud:

Anti Allas - Võru linnapea, osales koosoleku esimese ja teises teemaplokis

Ott Rätsep - Eesti Omanike Keskliidu esindaja (Zoomi vahendusel), osales koosoleku esimeses teemaplokis

Protokollija: Anu Lepp

Koosoleku pädevus: Koosolek oli pädev otsuseid vastu võtma.

ARUTATUD TEEMAD:

- Virtuaalkohtumine Eesti Omanike Keskliidu esindaja Ott Rätsepaga, EOKL küsimused kaitsekorra koostamise protsessi kohta.**
- Arutelu linnapea Anti Allasega edasise tööprotsessi ja omanike parema kaasamise võimalustest.**
- Muinsuskaitseala piiride eelarutelu.**
- Arheoloogiliste leidude ja arheoloogiatundlike alade paiknemine.**
- Edasise töö korraldus.**

- Ott Rätsep tutvustas EOKL-poolset pöördumist, millega juhtis tähelepanu et kaitsekorra koostamine piirab omandiõigusi, mistõttu on väga oluline selle asjakohasuse, mõjude ning piirangute proportsionaalsuse hindamine. Samuti tõi O. Rätsep välja, et kõikide kaitsealal asuvate koduomanikega tuleb saavutada kehtestatavate piirangute osas kokkulepe.

Töörühma juht Tiina Pettai tutvustas lühidalt kaitsekorra koostamise protsessi, ajakava ning seniseid tegevusi. Linnapea Anti Allas ja Võru linna arhitekt Diana Vene selgitasid, et Võru elanikud ja linnavalitsus väärtustavad vanalinna ajaloolist keskkonda kõrgelt ning peavad seda hinnaliseks elukeskkonnaks, mille kestlikku arengut tuleb igati toetada. Selleks jagab Võru linn lisaks riiklikele toetustele linnaeelarvest muinsuskaitsealal asuvatele hoonete restaureerimistoetusi, on osalenud ning osaleb ka edaspidi koostöös Muinsuskaitseametiga mitmetes siseriiklikes ja

rahvusvahelistes projektides, mis toovad sisse nii majanduslikke vahendeid kui aitavad vanalinna väärtusi paremini teadvustada ja tutvustada. Võru linn hindab Muinsuskaitseameti tegevust Võru muinsuskaitseala väärtuste säilitamisel ning on senise koostööga rahul. Võru vanalinnas muinsuskaitseala asemel miljööväärtusliku ala kehtestamine pole olnud seetõttu linna võimuorganitele aktuaalne ega laiemat arutelu pälvinud.

Arutati ka EOKL poolt avaldatud kartuse üle bürokraatia suurenemiseks, kuna muinsuskaitsealal kehtib n-ö topeltloa kohustus tööde tegemisel. Nii Tiina Pettai kui Diana Vene selgitasid, et kuna ehitustegevust menetletakse riikliku ehitisregistri keskkonnas, siis omanike jaoks topelt loa taotlemise kohustust ei teki ja seetõttu pole antud hirm ka põhjendatud.

Töörühm tänab EOKLi huvi tundmast Võru muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise protsessi korralduse kohta. Võru töörühm võtab seda kui omanike esindajate panust kaasatuse korraldamisse ning protsessi õiguspärasuse jälgimist. Töörühma ootus on, et EOKL esindajad ja liikmed osalevad aktiivselt kaasamisüritustel ning aitavad omapoolt kaasa Muinsuskaitseameti veebilehel oleva kaitsekorra koostamise info jagamisel ja levitamisel.

2. Jätakuks eelmisele teemale arutati linnapea osalusel, millised on võimalused Võru vanalinna elanike/omanike paremaks kaasamiseks kaitsekorra koostamise protsessi.

Kaalumisele võeti veebruaris seoses 50 aasta täitumisega Võru vanalinna muinsuskaitseala loomisest korraldada ettekandepäev koos avaliku aruteluga. Samuti tuleks tõhustada kaitsekorda puutuva info jagamist Võru linna kodulehel, kus tuleks tuua selgelt välja, mis uue kaitsekorra kehtestamisega omanike ja linna jaoks muutub ja mis jääb samaks.

3. Töögrupp hindas 2006 aastal põhimäärusega kehtestatud muinsuskaitseala piire.

Olemasolev muinsuskaitseala ja kaitsevööndi ala on väga killustatud ning raskesti arusaadav ning jälgitav. Võru vanalinnale annab omanäolisuse ja ainulaadsuse nn nõõriga tõmmatud tänavate struktuur, kehtiv muinsuskaitseala seda väärtust esile ei too.

Arutati võimaluse üle loobuda kaitsevööndist ning üldpõhimõttena laiendada muinsuskaitseala piire praeguse kaitsevööndi mahtu. See muudaks muinsuskaitseala kompaksemaks, ka omanikele endile arusaadavamaks ning kattuvaks ajaloolise linnasüdame alaga (järgides mh 1912. aasta Võru linnaplaani). Kuna muinsuskaitseala kaitsekorra eesmärk pole kaitsta ja säilitada mitte ainult üksikuid hooneid, vaid ajaloolist linnakeskkonda tervikuna (sh tänavavõrku, haljastust, vaateid), ei aita ala killustamine ja nt uuema hoonestuse väljalõikamine kaasa selle eesmärkide täitmisele. Nii praegu muinsuskaitsealal kui ka kaitsevööndis asuvatele hoonetele määratakse uued väärtusklassid iga hoone väärtust eraldi kaaludes, lähtudes põhimõttest, et muinsuskaitseala väärtusi mitte esindavad hooned saavad väärtusklassi C, mille piirangud kattuvad praegu kaitsevööndis kehtivate piirangutega ja omanike jaoks sisuliselt midagi ei muutuks. Teine põhimõte, milles töögrupp oli üksmeelel, oli, et tulevase muinsuskaitseala piiride puhul järgitakse võimalusel krundipiire. Kus see ei ole võimalik või otstarbekas, lähtutakse tänavajoonest. Paiguti kaaluti muinsuskaitseala laiendamist väljapoole praeguse kaitsevööndi ala (nt Kreutzwaldi tänavas Juudi pargi ja end piiritusevabriku hoonete ning Paju tn ajalooliste üürimajade piirkonnas), samuti ala vähendamist (nt muinsuskaitseala loodenurgas Rooski ja Karja tn vahelisel alal). Täpne piiride muutmissettepanek pannakse paika pärast inventuuri (sh paikvaatluste) teostamist ning arheoloogia- ja haljastusuuringu valmimist.

4. Mirja Ots tutvustas arheoloogia alusuuringu tööversiooni.

5. Uus kohtumine lepatakse kokku jooksvalt.

/allkirjastatud digitaalselt/

Anu Lepp